

Artıq yarım aydan çoxdur ki, şagirdlər yay tətildədirlər. Bildiyiniz kimi, onların tətillərin müddəti 3 aydır. Tətillərin müddətinin bu qədər uzun olmasına təhsil işçilərinin münasibəti isə birmənalı deyil. Milli Qəhrəman Tahir Həsənov adına 23 saylı orta məktəbin direktoru Yuliya Kərimovanın sözlərinə görə, müasir təhsil sistemləri fasiləsiz təhsil və ya ömürboyu öyrənmə paradigması (təməl şərt) çərçivəsində inkişaf edir: "Bu o deməkdir ki, hər bir şəxs daima oxuyur, özünün inkişafı üçün çalışır, dayanmadan yeniliklərə özlərini uyğunlaşdırır, biliklərini dərinləşdirir, tətbiq edir, yeni təcrübə toplayır və s. Artıq bu təhsil sisteminin prioriteti yox, cəmiyyətin özünün prioritetidir. Ona görə də təhsil müəssisələri çalışır ki, bu tətillərlə ödəsinlər. Bu məqsədlə çoxlu sayda yay məktəbləri, müxtəlif kurslar təşkil olunur və s." ABŞ təhsil sistemində müşahidə etdiklərini dilə gətirən Yuliya Kərimova bunları dedi: "Mən ABŞ-da olanda gördüm ki, balaca uşaqlar artıq may ayında bilirlər ki, yay tətillərini necə keçirəcəklər, hansı müəllimin yanına gedəcəklər, hansı kitab klublarına yazılacaqlar. Bundan başqa, onların demək olar ki, hamısının oxumaq üçün kitab siyahıları var idi".

"Uzunmüddətli tətillərin tərəfdarı deyiləm"

Müsahibimiz onu da bildirdi ki, uzunmüddətli tətillərin tərəfdarı deyil: "Mən uzun tətillərin tərəfdarı deyiləm. Müşahidələrim əsasında bu qənaətə gəlmişəm ki, bizim cəmiyyətdə uşaqların erkən yaş dövrlərində valideynlər onların əyləncələrinə daha çox diqqət yetirirlər, nəinki inkişafına və təhsilinə. Cəmiyyətin bu məsələyə yanaşması isə belədir: "Qoyun uşaqlar uşaqlıqlarını yaşasınlar". Bəyəm, kitab oxumaq, onu müzakirə etmək, müxtəlif kurslara, dərnlərə getmək uşaqlığa aid deyil?" Yuliya xanım onu da qeyd etdi ki, Azərbaycan ailələrində mütaliə mədəniyyəti zəifdir: "Əgər ailələrdə kitab oxumağa vaxt ayrılmırsa, bu, təhsil sistemində təsirsiz ötürülür".

Müsahibimizin sözlərinə görə, tətillər il ərzində bərabər paylanılsa, daha yaxşı olar: "Hesab edirəm ki, yay tətilləri 6-7 həftə olsa kifayət edər". O, dünyada təhsil sistemində yay tətilləri ilə bağlı apardığı araşdırmanın nəticələrini də bizimlə bölüşdü: "Almaniyada şagirdlərə verilən yay tətili 6 həftədir. Amma bu bu qısa tətillərdə təhsil il ərzində kompensasiya olunur. Belə ki, payız, qış və yaz tətilləri kifayət qədər uzundur. Avstriyada isə təhsil il sentyabrın ilk bazar ertəsi başlanır, iyun ayının sonuncu cümə günü isə bitir. Böyük Britaniyada məktəblərdə yay tətili 6-9 həftədir. Təhsil il 3 trimestrə (üç aylıq dövr) bölünür və hər bir trimestr arasında eynimüddətli tətillər verilir. Bundan başqa, təhsil il 195 gün müəyyən olunub. Özəl məktəblərdə isə bu müddət 175 gün də ola bilər. Şimali İrlandiyada təhsil il sentyabrın əvvəlindən başlayıb, iyulun ortalarına kimi uzanır". Y. Kərimovadan onu da öyrəndik ki, Yaponiyada da məktəblilərə verilən tətillər təhsil il ərzində paylanılır: "Yaponiyada təhsil il 200 gündür. Təhsil il 3 trimestrə bölünür. 1-ci trimestr aprelin 1-də başlayır və iyulun sonunda bitir. Bundan sonra şagirdlərə 6 həftəlik tətillər verilir. Bu, havadan asılıdır. Belə ki, çox isti olmayan vilayətlərdə həmin tətillərin müddəti 4 həftə olur. 22-ci trimestr sentyabr-dekabr aylarını əhatə edir. Sonra 2 həftəlik tətillər verilir. 33-cü trimestr isə yanvar-mart aylarını əhatə edir. Bundan sonra da 1 həftəlik tətillər verilir və yeni təhsil il başlayır. Gördüyünüz kimi, tətillərin müddətinin təhsil il ərzində paylanılmasına daha çox üstünlük verilir. Cənubi Koreyada isə təhsil il martın 2-də başlayır və iyulun ortalarına kimi uzanır. Yay tətilləri iyulun ortasından avqustun sonuna kimi, 2-ci semestr avqustun sonunda başlayır və fevralın sonuna kimi uzanır. Dekabrın sonundan yanvarın sonuna kimi yeni il tətilləri verilir. Fevralda 2 həftə təhsil, 2 həftə isə tətillərdir. Martda yeni təhsil il başlayır. Finlandiyada təhsil il avqustun ortasında başlayır və iyunun əvvəlində bitir. ABŞ-da isə ştatlarda tətillər fərqlidir. Amma ümumi yanaşma belədir ki, məktəblərdə təhsil il avqustun sonu başlayır, iyunun ortası bitir. Universitetlərdə isə təhsil il avqustun son həftəsi və ya sentyabrın ilk həftəsi başlayıb, may ayının əvvəli bitir. Daha sonra imtahanlar başlayır".

"Yay tətillərinin uzunmüddətli olması aqrar epoxasından gələn tendensiyadır"

“Gördüyünüz kimi, yanaşmalar fərqlidir”, - deyən Yuliya Kərimova əlavə etdi ki, yay tətillərin uzun olması və tədris ili ərzində qısamüddətli tətillərin verilməsi sistemi yalnız postsovet ölkələrində tətbiq olunur. O bunun səbəblərini belə izah etdi: “Bəzi tədqiqatçılar deyir ki, sənaye dövründə uzun yay tətillərinin olması aqrar epoxasından gələn tendensiyadır. Çünki aqrar dövründə uşaqlar tarlalarda işləyən valideynlərinə kömək edirdilər. Ona görə dövlət tərəfindən qurulan təhsil sistemi buna uyğunlaşmağa çalışırdı. Sənaye əsrində isə bu yanaşma bir qədər dəyişib. Artıq sənaye ölkələri tədris ilində şagirdlərə veriləcək tətillərin bərabər bölünməsinə üstünlük verirlər”.